Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 0000137557
Datum: 5-11-2026

Bureau Endemica B.V.

Aanvullend natuuronderzoek

Inventarisatie en effectbeoordeling in kader van de Omgevingswet

Oosteinde 6, “de Ruiterstok” te Schermerhorn

13 FEBRUARI 2026

Bureau Endemica B.V.
Rapportnr: ER25.113
Auteur: Maarten van Diepen

Bureau Endemica BV
ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

Aanvullend natuuronderzoek

Inventarisatie en effectbeoordeling in kader van de Omgevingswet

Vleermuisonderzoek Oosteinde 6 te Schermerhorn (najaar 2025)

Bureau Endemica BV
ECOLOGISCH ADVIES • ONDERZOEK • EDUCATIE
WWW.ENDEMICA.NL

Comeniusstraat 14 C/D
1817 MS Alkmaar

Tel: 072 - 234 00 66
Email: bureau@endemica.nl

© 2026 Bureau Endemica B.V. /Gemeente Alkmaar

DISCLAIMER

Bureau Endemica B.V., is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van Bureau Endemica B.V.; opdrachtgever vrijwaart Bureau Endemica voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. Niets uit dit rapport mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever hierboven aangegeven en Bureau Endemica, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

Colofon

In opdracht van:	Gemeente Alkmaar Mallegatsplein 10 1800BC Alkmaar
Productie:	Bureau Endemica B.V. Comeniusstraat 14 C/D
Auteur:	Maarten van Diepen
Kwaliteitscontrole door:	Carlijn Bouwer – de Vries
Rapportnummer:	ER-25.113
Projectnummer:	EP-25.113
Datum eerste versie:	13 februari 2026
Geldigheidsduur van het rapport:	13 februari 2029
Plaats:	Alkmaar

Dit rapport kan geciteerd worden als:
Diepen, M. van (2026). Aanvullend natuuronderzoek; Vleermuisonderzoek Oosteinde 6 te Schermerhorn (najaar 2025), Inventarisatie en effectbeoordeling in kader van de Omgevingswet. Rapport ER-25113, Bureau Endemica B.V., Alkmaar.

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

Inhoudsopgave

1 Inleiding 1
1.1 Aanleiding 1
1.2 Plangebied 2
1.3 Onderzoeksdoel 4
2 Onderzoeksmethode en -inspanning 5
2.1 Werkwijze Vleermuisonderzoek 5
2.1.1 Ecologie van de te verwachten vleermuissoorten 5
2.1.2 Belangrijke functies voor vleermuizen 5
2.1.3 Methode 7
2.1.4 Verdeling startposities vleermuisonderzoek 8
2.1.5 Materiaal 8
2.1.6 Veldbezoeken vleermuisonderzoek 9
2.2 Totaaloverzicht veldbezoeken 9
3 Resultaten 10
3.1 Vleermuisonderzoek 10
3.1.1 Vaste verblijfplaatsen 10
3.1.2 Vliegroutes en foerageergebieden 11
4 Conclusie 13
4.1 Interpretatie van het veldbezoek 13
4.1.1 Verblijfplaatsen vleermuizen 13
4.1.2 Foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen 13
4.2 Verplichting vanuit Omgevingswet 13
4.2.1 Vervolgstappen t.b.v. vergunningsaanvraag 14
5 Geraadpleegde literatuur 15

Behoort bij het besluit van Burgemeester en Wethouders van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Het voornemen van de Gemeente Alkmaar is om een dorpshuis te realiseren aan Oosteinde 6 te Schermerhorn. Om dit te realiseren vindt sloop-nieuwbouw van het huidige pand genaamd 'De Ruiterstok' plaats. (**Figuur 1**). Uit de eerder uitgevoerde Quickscan Flora en Fauna door Groenadvies Amsterdam BV is gebleken dat er voor vleermuizen potentieel beschermde functies aanwezig zijn: "In het pand zijn openingen aanwezig waarbij de ruimtes hierachter als verblijfplaats voor gebouwgebonden vleermuissoorten als gewone en ruige dwergvleermuis en laatvlieger kunnen dienen" (Verbraeken, 2025). Met betrekking tot vogels met jaarrond beschermde nesten is er geconstateerd dat het gebouw geschikt is als nestlocatie voor de Gierzwaluw en Huismus.

Potentiële negatieve effecten van de voorgenomen werkzaamheden op vleermuizen en vogels kunnen niet worden uitgesloten. Tevens is het onbekend of een Flora en fauna activiteit onder de Omgevingswet wordt begaan. In het kader van de Omgevingswet is het daarom noodzakelijk om te onderzoeken in welke mate het plangebied van betekenis is voor vleermuizen en vogels en diens essentiële gebruiksfuncties. Met soortgericht, aanvullend onderzoek kan hier uitsluitsel over worden gegeven. Op grond van deze bevindingen wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een Omgevingsvergunning vereisen en of mitigerende en compenserende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien beschermde soorten niet aanwezig zijn, dan kan de ontwikkeling zonder voorwaarden doorgaan. Indien er wel een beschermde soort aanwezig is of meerdere beschermde soorten aanwezig zijn, dan zijn vervolgstappen nodig om overtreding van de Omgevingswet te voorkomen.

Gemeente Alkmaar heeft Bureau Endemica gevraagd de najaarsrondes voor de potentieel aanwezige vleermuissoorten uit te voeren. Overige onderzoek (naar resterende beschermde functies) voor vleermuizen en vogels wordt door een andere partij uitgevoerd. **Dit rapport richt zich daarom enkel op het uitgevoerde najaarsonderzoek in 2025 voor vleermuizen en het aantonen van aan- of afwezigheid van beschermde functies die conform het vleermuisprotocol 2021 (geactualiseerd voor meervleermuis) (NGB, 2025) in deze periode vastgesteld kunnen worden.**

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

Figuur 1. Bestektekeningen van de geplande werkzaamheden.

1.2 Plangebied

Het plangebied is gelegen in de gemeente Alkmaar, aan Oosteinde 6 te Schermerhorn (Figuur 2). Het plangebied kenmerkt zich doordat het in de dorpskern van het Schermerhorn ligt, ten oosten van de Grote kerk Schermerhorn en ten zuiden van Het Zwet (vaart die Schermerhorn van de polder Mijzen scheidt).

In de omgeving van het plangebied ligt aan de west- en zuidzijde een aantal parkeervakken. Aan de oostzijde ligt een binnenplaats. Hier is ruige begroeiing in de vorm van bramenstruiken aanwezig. Verder staan rond het pand een aantal bomen en is aan de zuidzijde een heestervak aanwezig.

Het plangebied bestaat uit een gelijkvloers pand met een schuin dak met dakpannen. Het pand dateert uit 1930. In het pand zijn diverse openingen aanwezig, waarbij de ruimte hierachter als verblijfplaats voor gebouwgebonden vleermuissoorten en vogels kan dienen. Het betreft openingen tussen dakpannen en kieren in de gootbekisting. Ook zijn er verspreid over het pand diverse ventilatieopeningen aanwezig die mogelijk als in- en uitvliegopening gebruikt kunnen worden (Verbraeken, 2025).

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

Figuur 2. Ligging van het plangebied en de directe omgeving en het plangebied.

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

1.3 Onderzoeksdoel

In opdracht van Gemeente Alkmaar is aanvullend onderzoek naar vleermuizen uitgevoerd door Bureau Endemica. Het doel van dit aanvullend onderzoek is om de volgende vragen te beantwoorden:

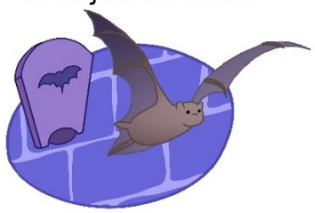
1. Zijn de beschermde vleermuissoorten (Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis of Laatvlieger) aanwezig in het plangebied?
2. Op welke wijze maken betreffende soorten gebruik van het plangebied en directe omgeving?
3. Zijn er in het plangebied vaste rust- en/of verblijfplaatsen aanwezig voor vleermuizen?
4. Hebben de voorgenomen activiteiten een negatief effect op vleermuizen en/of de functionaliteit van de leefomgeving van de vleermuizen (Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis of Laatvlieger)?

Om deze vragen te beantwoorden is het aanvullend onderzoek uitgevoerd. In **hoofdstuk 2** wordt de methodiek uiteengezet, in **hoofdstuk 3** de resultaten en in **hoofdstuk 4** de conclusies en, indien van toepassing, de benodigde vervolgstappen.

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

2 ONDERZOEKSMETHODE EN -INSPANNING

In dit hoofdstuk wordt de werkwijze voor het onderzoek naar de Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger besproken. Per soort wordt de methodiek van het onderzoek toegelicht en de bijbehorende veldbezoeken. In **Tabel 2** wordt een overzicht gegeven van het doel van de verschillende veldbezoeken, de onderzoeksdatums en de bijbehorende weersomstandigheden.

2.1 Werkwijze Vleermuisonderzoek

2.1.1 Ecologie van de te verwachten vleermuissoorten

De Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) is een typische gebouwbewonende soort. Slechts incidenteel worden individuen ook in boomholten waargenomen. In gebouwen maken ze gebruik van ruimten onder daken, in de spouwmuur en achter gevelbekleding. Ze jagen in de directe omgeving tot een paar kilometer van hun verblijfplaats. Het zijn kleine dieren die met name op beschutte plaatsen jagen. De Gewone dwergvleermuis is in Nederland de meest algemene soort. Hij kan vrijwel overal in Nederland aangetroffen worden.

De Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) lijkt sterk op de Gewone dwergvleermuis maar is iets grover gebouwd. Ze jagen langs bosranden, door lanen, boven open plekken in bos of dichtbij boomkronen, straatlantaarns, of wateroppervlakten. Bebouwing en open gebied zijn minder in trek bij de soort. De Ruige dwergvleermuis verblijft regelmatig in gebouwen maar vaak ook in bomen. Kraamkolonies zijn in Nederland nog maar twee keer gevonden.

De Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*) is een van de grootste vleermuizen van Nederland. De Laatvlieger verblijft in gebouwen en jaagt bij beperkte windkracht boven open- tot halfopen landschap. Bij wind jaagt de Laatvlieger vooral in de beschutting van opgaande elementen zoals bosranden, heggen en lanen in dorpen en aan de rand van steden. Behalve gedurende de kraamperiode, opereert deze soort vaak solitair of in heel kleine groepen.

2.1.2 Belangrijke functies voor vleermuizen

Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar meerdere typen vaste rust- en verblijfplaatsen, dit zijn zomer-, kraam-, paar- en/of (massa)winterverblijfplaatsen. Daarnaast vallen essentiële vliegroutes en foerageergebieden ook onder de beschermde functies. Aangezien huidig onderzoek alleen ingaat op het uitgevoerd onderzoek in het najaar en hiermee het vaststellen van aanwezigheid of afwezigheid van paar- of winterverblijfplaatsen betreft, worden overige verblijfplaatsen zoals zomer- of kraamverblijfplaats niet behandeld. De veldbezoeken zijn gericht op het al dan niet vaststellen van deze functies in het plangebied.

PAARVERBLIJVEN EN ZWERMPLAATSEN VAN VLEERMUIZEN EN WINTERVERBLIJVEN

Een **paarverblijfplaats** is een verblijfplaats of de omgeving daarvan, waar ten minste één baltsend mannetje of meerdere vleermuizen overdag verblijven en paren of komen zwermen. De veldbezoeken voor het opsporen van paarverblijfplaatsen zijn toegelegd voor het opsporen van baltsgeluiden. De baltsroep is een sociaal geluid (roep) dat mannelijke vleermuizen gedurende de paartijd produceren met de functie om vrouwtjes te lokken en andere mannetjes

Behoort bij het besluit van Burgemeester en Wethouders van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

af te weren. De baltsroep kan bestaan uit een werfroep[1] (wordt in dit rapport benoemd als een baltsend exemplaar) en contactroep[2] (wordt in dit rapport benoemd als een roepend exemplaar). Dergelijk baltsgedrag indiceert dat een mannetje een vrouwtje lokt naar zijn paarverblijfplaats en betreft dus een werfroep. Aan de hand van deze baltsgeluiden kunnen paarverblijfplaatsen worden bepaald. Indien er op een locatie wel baltsgedrag waargenomen wordt, maar er geen paarterritoria of paarverblijfplaatsen waargenomen worden, heet dit een baltslocatie. Ruige dwergvleermuizen baltsen vanuit hun paarverblijfplaats in de woningen. Gewone dwergvleermuizen baltsen niet vanuit een vaste plek, maar zijn binnen het territorium overwegend mobiel, waarbij ze al vliegend rond de paarverblijfplaats hun baltsgeluiden uitslaan. Dit wordt het paarterritorium genoemd: territorium waarbinnen een mannelijke vleermuis baltst en deze verdedigt tegen andere mannetjes. Binnen een paarterritorium ligt de paarverblijfplaats. Omdat mannelijke Gewone dwergvleermuizen al vliegend baltsten, is het veelal niet mogelijk de exacte locatie van de paarverblijfplaats van deze soort vast te stellen. Richtlijn voor een vaste balts-/paarlocatie is dat de baltsroep herhaaldelijk (minimaal tien keer achtereen) ten gehore wordt gebracht. De omvang van een territorium van de Gewone dwergvleermuis is ongeveer één tot tien hectare groot. De mannetjes vliegen hierin over vaste routes.

Een **zwermlocatie** is een locatie waar dieren in herfst of voorjaar zwermen. Dit is een sociaal gedrag die veelal rond middernacht bij of in winterverblijfplaatsen plaats vindt. Zwermgedrag kenmerkt zich door het herhaaldelijk aanvliegen van de toegang van de verblijfplaats zonder deze definitief te betreden. Vaak landen ze daarbij herhaaldelijk kort op de gevel nabij de ingang. Vermoedelijk laten ze elkaar zodoende zien waar geschikte winterverblijven zijn.

Een **winterverblijfplaats** is een verblijfplaats waar in de winter een of meerdere vleermuizen in winterslaap gaan. Het betreft bij soorten die jaarrond in hun leefgebied blijven nogal eens een voormalige paarplaats of een andere verblijfplaats.

In de periode 15 augustus – 30 september vindt onderzoek plaats naar de aanwezigheid van paarverblijven en zwermplaatsen van vleermuizen. Winterverblijven van vleermuizen worden op basis van zwermgedrag in de periode 1 augustus – 15 september simultaan met de rondes naar paar- en zwermverblijven geïnventariseerd.

FOERAGEERGEBIED EN VLIEGROUTES

Een **foerageergebied** is een gebied waarbinnen een soort langdurig en regelmatig naar voedsel zoekt. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van de verblijfplaats wanneer er geen alternatieve foerageergebieden zijn om de eventuele aantasting ervan op te vangen. Aantasting van een essentieel foerageergebied resulteert in een afname van de lokale- of regionale en soms zelfs landelijke populatie.

Vliegroutes zijn vaste routes vanaf een verblijfplaats naar een foerageergebied, waarvan minimaal 5% van de in de verblijfplaats aanwezige individuen gebruik maakt. Een vliegroute is essentieel wanneer er geen goede alternatieve vliegroute is om vanuit de verblijfplaats het

[1] wordt gebruikt om de locatie van hun territorium en/of baltsplaats kenbaar maken om vrouwtjes te lokken.
[2] wordt gebruikt om te reageren op andere vleermuizen die territorium binnenvliegen of baltsplaats naderen

Behoort bij het besluit van Burgemeester en Wethouders van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

betreffende foerageergebied te bereiken dan wel dat er wel een alternatieve vliegroute is, maar het gebruik hiervan kost vergeleken met de originele vliegroute te veel energie (te ver omvliegen of te onbeschut). Aantasting van een essentiële vliegroute resulteert in een afname van de lokale- of regionale en soms zelfs landelijke populatie.

Het inventariseren van vliegroutes en foerageergebied vindt gedeeltelijk simultaan met het onderzoek naar de verblijfplaatsen plaats. Vliegroutes en foerageergebieden, indien aangetroffen, worden op kaart ingetekend.

2.1.3 Methode

Tijdens het vleermuisonderzoek is gewerkt volgens de criteria voor het inventariseren van vleermuizen, die zijn opgesteld door het Vleermuisvakberaad van het Netwerk Groene Bureaus (2025): '*Protocol voor vleermuisinventarisaties 2021 (geactualiseerd voor de meervleermuis)*'. De criteria die dit vleermuisprotocol hanteert op gebied van o.a. onderzoeksperiode en weersomstandigheden, zijn in dit onderzoek nageleefd om de aanwezigheid van vleermuizen zorgvuldig te kunnen uitsluiten of aantonen. Daarnaast is zijn de kennisdocumenten: "Gewone dwergvleermuis" (BIJ12, 2024a), "Ruige Dwergvleermuis" (BIJ12, 2024b) en Laatvlieger (BIJ12, 2025) geraadpleegd om te bepalen met welke werkwijze of met welke maatregelen de functionaliteit van verblijfplaatsen al dan niet behouden blijven. De keuze van de in te zetten methoden en technieken dienen aan te sluiten bij de vraagstelling, de situatie en de te verwachten soorten. Tijdens het aanvullend onderzoek is bestudeerd of het plangebied verblijfplaatsen van vleermuizen (specifiek: Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger) bevat en/of er essentiële functies als vliegroutes en foerageergebied aanwezig zijn. Hoewel de Meervleermuis op basis van de ligging van het plangebied ook een te verwachte vleermuissoort is, is deze soort niet in dit onderzoek opgenomen. De onderzoeksperiode voor Meervleermuisverblijven (specifiek satelietverblijfplaatsen) valt namelijk niet samen met de periode waarvoor najaarsrondes voor Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis en Laatvlieger dienen plaats te vinden (NGB, 2025).

Vleermuizen gebruiken hun leefgebied door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om een vleermuisonderzoek verspreid (met tussenpozen) over het actieve seizoen van vleermuizen uit te voeren. Om een start te maken met het aanvullend onderzoek is voor deze rapportage enkel onderzoek gedaan naar paarverblijven. De kraam- en zomerverblijven onderzoeken volgen in 2026. Bezoekrondes en/of bezoektijden kunnen tussentijds worden aangepast afhankelijk van de bevindingen tijdens het veldwerk. Bijvoorbeeld als vleermuizen na zonsopkomst nog actief zijn, wordt het veldonderzoek voortgezet totdat alle vleermuizen zijn ingevlogen.

*Tabel 1. Overzicht benodigde vleermuisrondes **in het najaar** voor het vaststellen van de verschillende functies om te voldoen aan het vleermuisprotocol (d.d. 1 januari 2025). *Ppip = Gewone dwergvleermuis. Pnat = Ruige dwergvleermuis. Eser= Laatvlieger*

Functie	Soort	apr		mei		juni		juli		aug	sept		okt	
Paarverblijf- & zwermplaats	*Ppip, Pnat, Eser*										2x (1x vanaf 1 uur na zonsondergang en 1x rond middernacht)			

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

2.1.4 Verdeling startposities vleermuisonderzoek

Om het plangebied zoveel mogelijk, maar minimaal 75% te overzien, zijn de onderzoekers verdeeld over het gebied (**Figuur 3**). Tijdens de onderzoeken naar paarverblijven en baltsterritoria hebben de ecologen vanuit de startposities gepost en gelopen en hierbij continu zicht gehad op het plangebied.

Figuur 3. Opdeling van het plangebied en de start positie van de twee veldmedewerkers.

2.1.5 Materiaal

Tijdens de veldbezoeken werd gebruik gemaakt van een vleermuisdetector en warmtebeeldcamera. Met de vleermuisdetector worden de ultrasone geluiden van vleermuizen hoorbaar gemaakt. Door verschillen in klank, ritme en andere kenmerken is het mogelijk de verschillende soorten te onderscheiden en de aard van gedrag te bepalen. Hierbij werd zowel door elke waarnemer gebruik gemaakt van een Batlogger M of M2 (Elekon) in combinatie met een Petterson D100. Met de Batlogger M detector werd tijdens het veldwerk continu opname gemaakt van alle vleermuisgeluiden (real time en full spectrum). De opgenomen geluiden werden achteraf geanalyseerd, indien nodig, met behulp van het programma Bat Explorer. Vooral voor de soorten van het geslacht Myotis (o.a. Meervleermuis, Watervleermuis en de zeldzamere Franjestaart en Baardvleermuis) is dit noodzakelijk om tot

Behoort bij het besluit van Burgemeester en Wethouders van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

een zekere determinatie te kunnen komen. De Batlogger nam niet alleen de hoogfrequente geluiden op, maar elke opname werd voorzien van datum, tijdstip en positie. Op deze manier konden alle vleermuissoorten, waarvan het voorkomen in Nederland bekend is, worden ontvangen en geregistreerd. De warmtebeeldcamera's (Pulsar Helion XP 28, of vergelijkbaar, met interne opname mogelijkheid) gaven de mogelijkheid om de waarnemingen in het donker goed te zien en vast te leggen.

2.1.6 Veldbezoeken vleermuisonderzoek

In navolging van het vleermuisprotocol zijn voor het vleermuisonderzoek twee veldbezoeken uitgevoerd (paragraaf 2.2, Tabel 2), in de periode 15 augustus tot eind september (voor paarverblijfplaats en zwermlocaties). De inventarisaties dienen minimaal twintig dagen uit elkaar te liggen. Het weer is van invloed op de activiteit van vleermuizen en daardoor op de doelmatigheid van het inventariseren. Harde wind, langdurige regenval, dichte mist en lage temperaturen zijn belemmerende factoren. De inventarisaties zijn alleen uitgevoerd tijdens weersomstandigheden die voldoen aan de voorwaarden van het vleermuisprotocol. De onderzoeken voor het vaststellen of uitsluiten van kraam- en zomerverblijfplaats volgen in 2026.

2.2 Totaaloverzicht veldbezoeken

In Tabel 2 is een overzicht gegeven van de bezoekdata en weersomstandigheden tijdens het vleermuisonderzoek. De planlocatie is t.a.v. deze onderzoeken in totaal twee keer bezocht. Het veldwerk is telkens uitgevoerd door ter zake kundige ecologen op het gebied van vogels en vleermuizen in regio Noord-Holland, te weten Huub Veldhuijzen Van Zanten, Setareh Babakirad en Carlijn Bouwer-De Vries.

Tabel 2. Totaaloverzicht van veldbezoeken n.a.v. vleermuisonderzoek.

Soort	Functie	Datum	Tijd zonsop- en ondergang	Start+eind tijd	Weer	Waarnemers
Vleermuizen	Paarverblijf	04-09-2025	06:55 – 20:20	22:45 – 01:10	15°C, 3 Bft ZW en halfbewolkt	H. Veldhuijzen van Zanten, S. Babakirad
Vleermuizen	Paarverblijf	25-09-2025	07:30 – 19:31	20:30 – 22:31	12°C, 3 Bft NO en licht bewolkt	C. Bouwer- De Vries, S. Babakirad

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

3 RESULTATEN

In dit hoofdstuk worden de bevindingen uit het onderzoek beschreven en komen alle belangrijke waarnemingen aan bod. In paragraaf 3.1 zijn de resultaten van het vleermuisonderzoek uiteengezet is te lezen welke beschermde functies binnen het plangebied voor vleermuizen zijn aangetoond, dan wel uitgesloten.

3.1 Vleermuisonderzoek

Tijdens twee rondes veldonderzoek zijn de volgende vleermuissoorten waargenomen binnen het plangebied en in de directe omgeving:

- Gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*)
- Ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*)
- Laatvlieger (*Eptesicus serotinus*)
- Meervleermuis (*Myotis dasyceme*)
- Watervleermuis (*Myotis mystacinus)*

3.1.1 Vaste verblijfplaatsen

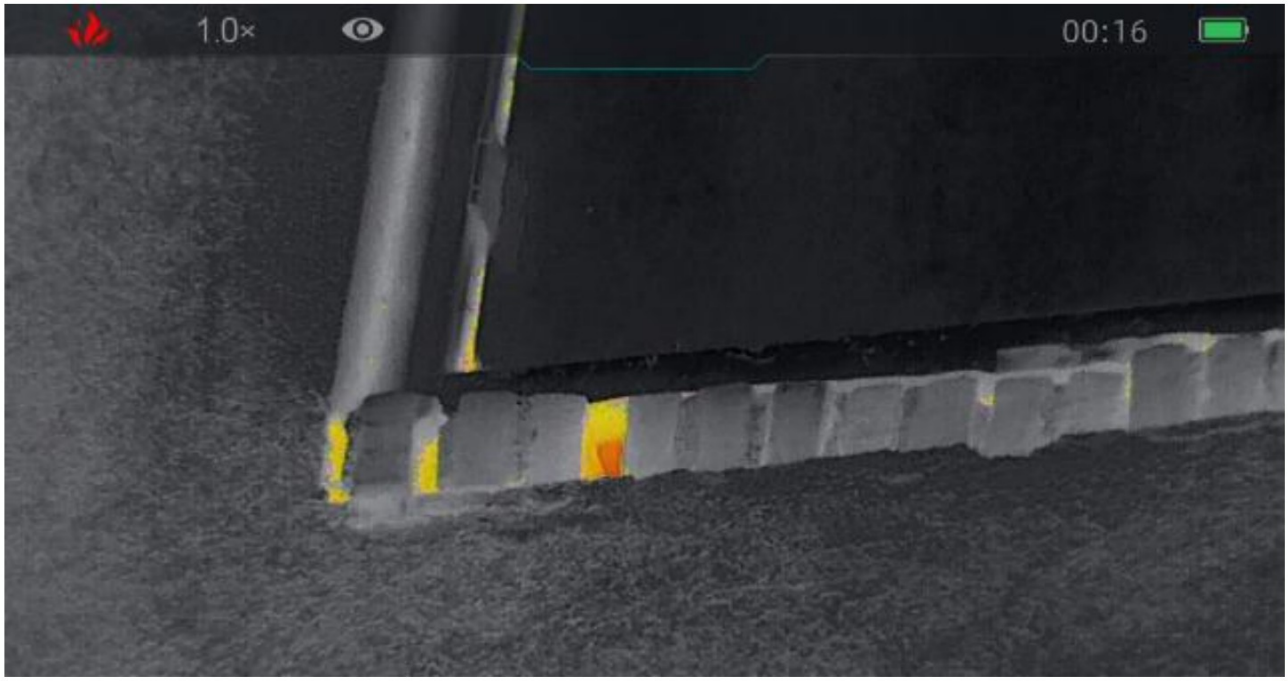
WINTERVERBLIJFPLAATSEN

Binnen het plangebied is een solitaire verblijfplaats vastgesteld van de Gewone dwergvleermuis. Eén Gewone dwergvleermuis vloog bij de eerste najaarsronde naar binnen bij een zolderdeur aan de waterkant van het pand (**Figuur 4** en **Figuur 5**). Hierbij is geen baltsroep of zwermgedrag waargenomen, de functie als paar- of massawinterverblijfplaats wordt dan ook uitgesloten. Mogelijk dat de verblijfplaats ook functioneel is als zomerverblijfplaats, dat zal in de periode 15 mei t/m 15 oktober moeten worden aangetoond. Hiermee is aangetoond dat het plangebied dienstdoet als solitaire winterverblijfplaats voor de Gewone dwergvleermuis.

PAARVERBLIJFPLAATSEN

In het plangebied zijn sociale roepen van de Gewone- en Ruige dwergvleermuis waargenomen en tevens is de werfroep gehoord. In **Figuur 5** zijn alle waarnemingen te zien van baltsende vleermuizen binnen het plangebied. Echter, toonden deze baltsende vleermuizen geen binding met het onderzochte pand. De baltsterritoria waren met name bij de kerk en ten oosten van het pand waargenomen. Op basis van deze gegevens kan met voldoende zekerheid worden vastgesteld dat de bebouwing binnen de grenzen van een plangebied geen functie heeft als paarverblijfplaats voor Gewone dwergvleermuis, Ruige dwergvleermuis of Laatvlieger.

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

Figuur 4. Invlieglocatie bij een zolderdeur aan de waterkant van het pand.

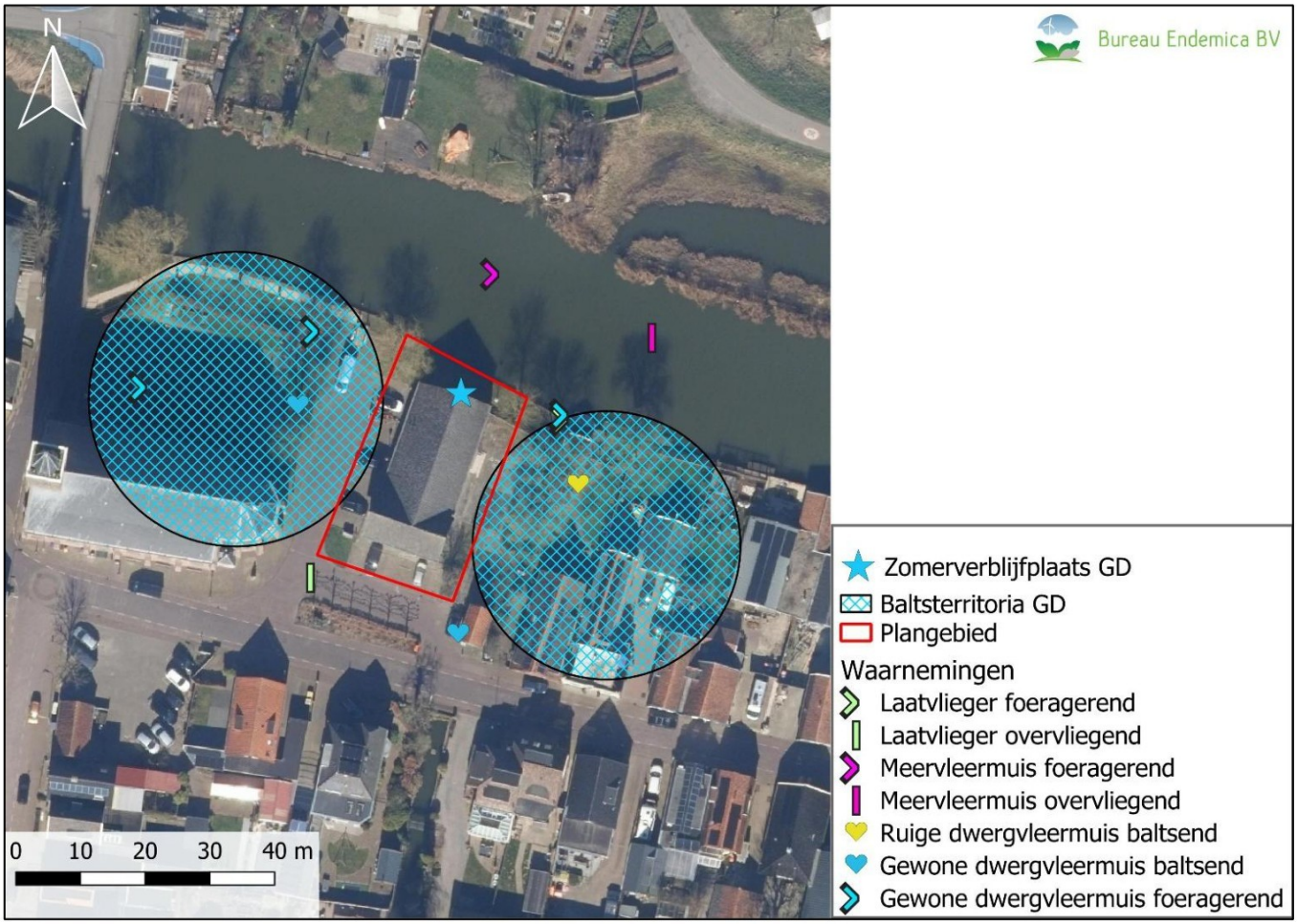
3.1.2 Vliegroutes en foerageergebieden.

Tijdens alle inventarisatieronden zijn enkele overvliegende vleermuizen vastgesteld. Dit ging om de Laatvlieger en de Meervleermuis. Deze dieren vlogen doorgaans in een rechte lijn boven het plangebied in de richting van buiten het onderzoeksgebied gelegen foerageergebieden. De dieren vertoonde geen binding met lijnvormige landschapselementen in het onderzoeksgebied. Er is geen sprake van een vliegroute in die zin dat er gedurende een korte tijd geconcentreerde aantallen dieren langs vliegen. Gelet op het geringe aantal waargenomen overvliegende vleermuizen en de aard van de werkzaamheden waarbij woningen en/of bomen niet gesloopt/gekapt worden, leiden de wijzigingen niet tot een significante aantasting van een vliegroute.

Binnen en in de directe omgeving van het plangebied is met name door de Gewone dwergvleermuis en de Meervleermuis noemenswaardig gefoerageerd. Naar schatting maakten tijdens de gehele onderzoeksperiode 4 Gewone dwergvleermuizen gebruik van het de omgeving van het plangebied om te foerageren. Daarnaast zijn boven Het Zwet ca. 3-6 exemplaren Meervleermuis en Watervleermuis foeragerend vastgesteld en is de Laatvlieger boven het plangebied foeragerend waargenomen.

Voor de meeste exemplaren geldt dat het plangebied onderdeel uitmaakt van een groter geheel aan foerageergebied van de soort, die doorgaans in een netwerk aan foerageergebieden binnen een straal van ca. twee tot vijf km vanaf de verblijfplaats foerageert: het onderzoeksgebied betreft daarom geen essentieel foerageergebied. Na herontwikkeling van het plangebied blijft het huidige foerageergebied tevens gewoon in stand. De omvang en kwaliteit van het foerageergebied neemt niet af. Gelet op de aard van de beoogde ontwikkelingen en de aanwezigheid van voldoende potentieel geschikt en vergelijkbaar leefgebied in de directe omgeving, leiden de wijzigingen niet tot verstoring of significante aantasting van het foerageergebied.

Behoort bij het besluit van
Burgemeester en
Wethouders
van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

Figuur 5. Waarnemingen van het najaaronderzoek in 2025. Aangetroffen beschermde functie binnen het plangebied: één invliegend exemplaar wat duidt op een solitair zomer-/winterverblijf van de Gewone dwergvleermuis.

Behoort bij het besluit van Burgemeester en Wethouders van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

4 CONCLUSIE

4.1 Interpretatie van het veldbezoek

4.1.1 Verblijfplaatsen vleermuizen

Op basis van de geleverde onderzoeksinspanning in het najaar 2025 is met voldoende zekerheid aangetoond dat het pand in het onderzoeksgebied door de Gewone dwergvleermuis als vaste rust- of verblijfplaats wordt gebruikt. De beoogde sloopwerkzaamheden zullen ook nadelige invloed hebben op deze verblijfsplaats.

4.1.2 Foerageergebied en vliegroutes van vleermuizen

Op basis van de waarnemingen van de onderzoeksinspanning in het najaar 2025 kan geconcludeerd worden dat er met de voorgenomen werkzaamheden geen invloed zal zijn op essentieel leefgebied van vleermuizen. Gezien de voorgenomen werkzaamheden geen invloed hebben op het huidige foerageergebied voor vleermuizen en de ruime aanwezigheid foerageermogelijkheden bij groen(stroken) die in de omgeving te vinden zijn, is er geen sprake van significant verlies van essentieel foerageergebied. Ook maakt het plangebied geen deel uit van een (essentieel) vliegroute en wordt daarom bij de uitvoering van het project negatief effect op essentiële vliegroutes uitgesloten.

4.2 Verplichting vanuit Omgevingswet

De uitvoering van de voorgenomen werkzaamheden, zonder vervolgstappen, zouden leiden tot overtreding van de Omgevingswet doordat er vaste rust- en verblijfplaatsen van de Gewone dwergvleermuis verdwijnen. Voorgenomen werkzaamheden kunnen dus niet worden uitgevoerd zonder dat daarbij de Omgevingswet wordt overtreden. Ten behoeve van de uitvoering dienen daarom vervolgstappen gemaakt te worden (**Tabel 3**) en een Omgevingsvergunning (flora en fauna-activiteit) te worden aangevraagd voor de Gewone dwergvleermuis.

Verder geldt de algemene Zorgplicht en dient ten alle tijden gelet te worden op nestelende en broedende vogels. De werkzaamheden mogen niet tot aantasting van eieren of nestjongen leiden.

Nota bene: deze rapportage is opgesteld a.d.h.v. twee vleermuisrondes in het najaar van 2025. Hiermee is slechts ten dele voldaan aan de totale onderzoeksinspanning die benodigd is om beschermde functies voor de potentieel aanwezige vleermuissoorten vast te stellen. Hoewel er in de twee najaarsrondes wel al één solitaire verblijfplaats voor Gewone dwergvleermuis is vastgesteld, dient aanvullende onderzoeksinspanning overig aanwezige beschermde functies voor vleermuizen en vogels met jaarrond beschermde nesten (Huismus en Gierzwaluw) vast te stellen of uit te sluiten in het pand aan Oosteinde 6 te Schermerhorn. Pas na afronding van de totale benodigde onderzoeksinspanning voor deze soortgroepen kunnen vervolgstappen t.a.v. de Omgevingswet genomen worden in de vorm van een vergunning flora- en fauna-activiteit.

Behoort bij het besluit van Burgemeester en Wethouders van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

Tabel 3. Voorgenomen werkzaamheden en vervolgstappen a.d.h.v. de Omgevingswet voor de aangetroffen soort(en) en de bijbehorende beschermde functie(s). P = paarverblijfplaats, Z = zomerverblijf, W = winterverblijf, Art= Atrikel, Bal= Besluit activiteiten leefomgeving.

Ontwikkeling	Soort	Status	Functie*	Overtreding artikel	Vervolgstappen & maatregel
Sloop en nieuwbouw van de Ruiterstok	Gewone dwergvleermuis	Habitatrichtlijn	W	Art 11.46	1. Activiteitenplan opstellen ✓ Alternatieve verblijfkasten ophangen, werken buiten kwetsbare periode van Gewone dwergvleermuis 2. Vergunning aanvragen

4.2.1 Vervolgstappen t.b.v. vergunningsaanvraag

De Omgevingsvergunningaanvraag (voor flora- en fauna-activiteit) dient te worden onderbouwd met een activiteitenplan. In dit activiteitenplan dienen - voor alle aangetroffen soorten - mitigerende en compenserende maatregelen opgenomen te worden. Daarnaast dient het activiteitenplan ook aan te geven in welk kader het verrichten van de flora- en fauna-activiteit van belang is (bijv. bescherming van beschermde flora en fauna of volksgezondheid). Na afronding van het activiteitenplan kan de Omgevingsvergunningsaanvraag in gang gezet worden via het OmgevingsLoket. Deze aanvraagprocedure zou twintig weken in beslag mogen nemen.

Behoort bij het besluit van Burgemeester en Wethouders van Alkmaar
Dossiernr: 00001375578
Datum: 5-11-2026

5 GERAADPLEEGDE LITERATUUR

BIJ12 (2024a). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 2.0, april 2024. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2024b). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii.* Versie 2.0, augustus 2024. BIJ12, Utrecht.

BIJ12 (2025). Kennisdocument Laatvlieger *Eptesicus Serotinus.* Versie 1.0, augustus 2025. BIJ12, Utrecht.

Kapteyn, K. (1995). Vleermuizen in het landschap. Over hun ecologie, gedrag en verspreiding. Schuyt & Co Uitgevers en Importeurs nv, Haarlem/Provincie Noord-Holland, Haarlem.

Korsten, E. (2022). Werkbare mitigatiemaatregelen voor de laatvlieger Eptesicus serotinus. N2022020 versie 1. Zoogdiervereniging, Nijmegen.

Limpens, H., Regeling, J., Koelman, R. (2009). Vleermuizen en planologie. Zoogdiervereniging, Arnhem.

Limpens, H., Twisk, P., Veenbaas, G. (2004). Met vleermuizen overweg. Uitgave Dienst Weg-en Waterbouw, Delft, en Vereniging voor Zoogdierkunde en Zoogdierbescherming, Arnhem.

Netwerk Groene Bureaus (2025). Vleermuisprotocol 2021 (geactualiseerd voor meervleermuis). Netwerk Groene Bureaus.

Sachteleben, J., & von Helversen, O. (2006). Songflight behaviour and mating system of the pipistrelle bat (Pipistrellus pipistrellus) in an urban habitat. Acta Chiropterologica, 8(2), 391-401.